

Datum odluke: 10.07.2019., **Pravomoćnost:** Pravomoćna presuda, **Datum objave:** 13.01.2020.,
Vrsta predmeta: Građanski - revizija, **Vrsta odluke:** Presuda, **Naziv odjela:** GRAĐANSKI ODJEL,
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2019:3503, **Sud:** Vrhovni sud Republike Hrvatske,

Sudska odluka

Rev 139/2015-2

- 1 - Rev 139/2015-2

REPUBLIKA HRVATSKA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Z A G R E B

Broj: Rev 139/2015-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Davorke Lukanović-Ivanišević predsjednice vijeća, Mirjane Magud članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, Željka Šarića člana vijeća, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća i mr. sc. Dražena Jakovine člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice D. C. Š. iz Z., OIB: ..., zastupane po D. B., odvjetnici u Z., protiv tuženika Stečajna masa Stanoinvest stambena zadruga u stečaju, Z., OIB: ..., zastupan po stečajnom upravitelju K. F. iz Z., radi utvrđenja i predaje u posjed, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-4790/13-6 od 9. rujna 2014., kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-6558/11 od 7. ožujka 2012., u sjednici održanoj 10. srpnja 2019.,

p r e s u d i o j e:

Revizija tužiteljice odbija se kao neosnovana.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja suđeno je:

"I. Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

1. " Utvrđuje se da je D. C. Š. iz Z., ... izlučni vjerovnik STANOINVEST STAMBENA ZADRUGA u stečaju, ..., Z., Sts-6978/03.

2. Utvrđuje se da u stečajnu masu tuženika STANOINVEST STAMBENA ZADRUGA u stečaju, ne spada: poslovni prostor, lokal u prizemlju Posl. centra D. br. ..., površine 28,96 m² u rohbau izvedbi, izgrađen u objektu koji je označen kao OBJEKT K. P. C. u ..., sada A. D., izgrađen prema Građevinskoj dozvoli UP/I-05/I-533/3-79 od 13.04.1979. i UP/I-05/13948/9-1980 od 12.05.1991 i Zaključku o davanju na korištenje građevinskog zemljišta UP/I-05/3-1502/2-1979 od 12.04.1979 izgrađen na k.č. br. 6187 k.o. D., odgovara dijelu zemljišne knjižne čestice 2986/1433 u z.k. ul. 4684 k.o. G., a koji objekt je stekao tuženik prema Ugovoru o kupoprodaji poslovnog objekta K. c. D. od 11.05.1990. zaključenog između G. D. građevinska radna organizacija s potpunom odgovornošću, Z., ... kao prodavatelja i S. S. s.p.o. Z., ... kao kupca, te Aneksa na ovaj Ugovor, a prema Rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu u XI STS-6978/01 od 19.04.2003. i Rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu VII St-322/2006 od 5. svibnja 2006.g.

3. Utvrđuje se da je vlasnik i posjednik poslovnog prostora površine 28,96 m², lokala u prizemlju PC D. br.

... u rohbau izvedbi, a prema Ugovorima o međusobnim imovinskim pravima i obvezama br. 19/1990 zaključen 13.06.1990. i Aneksa istog od 3. prosinca 1991.g., između tužiteljice C. Š. D. i S., stambena zadruga s.p.o. Z., ..., a koji se nalazi u OBJEKTU K. P. C. u ..., sada A. D., izgrađen prema Građevinskoj dozvoli UP/I-05/I-533/3-79 od 13.04.1979. i UP/I-05/13948/9-1980 od 12.05.1991 i Zaključku o davanju na korištenje građevinskog zemljišta UP/I-05/3-1502/2-1979 od 12.04.1979 izgrađen na k.č. br. 6187 k.o. D., odgovara dijelu zemljišne knjižne čestice 2986/1433 u z.k. ul. 4684 k.o. G., zajedno sa suvlasništvom zemljišta i zajedničkih dijelova i uređaja zgrade povezanih s poslovnim prostorom – lokal br. ... u prizemlju površine 28,96 m², povezanih temeljem čl. 68. i čl. 370. st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

4. Nalaže se stečajnom upravitelju STANOINVEST STAMBENA ZADRUGA u stečaju, ... da tužiteljici D. C. Š. iz Z., ... preda u posjed poslovni prostor lokal br. ... u prizemlju OBJEKTA K. P. C. D. u ..., sada A. D. u Z., površine 28,96 m² u rohbau izvedbi, izgrađenoj prema Građevinskoj dozvoli UP/I-05/I-533/3-79 od 13.04.1979. i UP/I-05/13948/9-1980 od 12.05.1991 i Zaključku o davanju na korištenje građevinskog zemljišta UP/I-05/3-1502/2-1979 od 12.04.1979 izgrađen na k.č. br. 6187 k.o. D., odgovara dijelu zemljišne knjižne čestice 2986/1433 u z.k. ul. 4684 k.o. G. sa suvlasništvom zajedničkih dijelova i uređaja zgrade povezanih s poslovnim prostorom temeljem čl. 66 i čl. 374 st. 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, te da C. Š. D. iz Z., ... izda valjanu TABULARNU ISPRAVU podobnu za upis poslovnog prostora u zemljišne knjige, a koju će u protivnom zamijeniti ova presuda, kao i da naknadi prouzročeni parnični trošak, a sve to u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

II. Nalaže se tužitelju da tuženiku namiri troškove parničnog postupka u iznosu od 2.187,50 kn u roku od 8 dana."

Presudom suda drugog stupnja suđeno je:

"I. Odbija se tužiteljčina žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-6558/11 od 7. ožujka 2012.

II. Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-6558/11 od 7. ožujka 2012. u točki II. njezine izreke."

Protiv drugostupanjske presude reviziju je podnijela tužiteljica pozivom na odredbu čl. 382 st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 – dalje: ZPP). Predlaže Vrhovnom sudu Republike Hrvatske postupiti sukladno čl. 394. st. 4. ZPP uz primjenu čl. 394. st. 1. ZPP te uz naknadu troška tužiteljici. Tužiteljica je popisala trošak revizije.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

U predmetnom sporu drugostupanjski sud je potvrdio prvostupanjsku presudu na temelju odredbe čl. 373.a ZPP, slijedom čega je protiv drugostupanjske presude dopuštena revizija iz čl. 382. st. 1. toč. 3. ZPP, dakle ne i revizija iz čl. 382. st. 2. ZPP.

Prema odredbi čl. 392.a st. 1. ZPP u povodu revizije iz čl. 382. st. 1. ovog Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za utvrđenje da je ista izlučni vjerovnik tuženika u stečajnom postupku koji se vodi pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem Sts-6978/01, za utvrđenje da u stečajnu masu tuženika ne spada poslovni prostor pobježe označen u izreci prvostupanjske presude, za utvrđenje da je tužiteljica vlasnik i posjednik predmetnog poslovnog prostora površine 28,96 m² u prizemlju u rohbau izvedbi zajedno sa suvlasništvom zemljišta i zajedničkih dijelova i uređaja zgrade povezanih s poslovnim prostorom, te zahtjev da se naloži stečajnom upravitelju tuženika da tužiteljici preda u posjed predmetni poslovni prostor te da joj izda tabularnu ispravu podobnu za upis u zemljišne knjige.

Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev u bitnom uz obrazloženje da iz Ugovora o međusobnim pravima i obvezama broj 19 od 13. lipnja 1990. te Aneksa tom Ugovoru od 3. prosinca 1991., a koji su sklopljeni između Stambene zadruge Stanoinvest iz Z., ... i tužiteljice proizlazi da je tužiteljica kao član

zadruga sklopila navedeni ugovor kao i aneks istom, da nije riječ o ugovoru o kupoprodaji jer uplaćeni iznos od strane zadrugara ima karakter kapitala zadruge, a da je u to vrijeme bio na snazi Zakon o stambenim zadrugama ("Narodne novine", broj 47/86 – dalje: Zakon o stambenim zadrugama), da je prema čl. 20. toga Zakona Skupština stambene zadruge odlučivala o pitanjima koja su vezana na pravni status i raspolaganja sredstvima koji su članovi zadruge unijeli u stambenu zadrugu, da je u čl. 32. navedenog Zakona propisano da je stambena zadruga dužna omogućiti stjecanje prava vlasništva stana i poslovnih prostorija članu zadruge nakon izgradnje objekta i dobivanja dozvole za njegovu uporabu, pa kako predmetni poslovni prostor, a niti cijela zgrada nije dovršena te nije izdana uporabna dozvola, to tužitelj nakon otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom ne može ostvariti svoja prava kao izlučni vjerovnik.

Drugostupanjski sud je koristeći ovlaštenja iz odredbe čl. 373.a ZPP potvrdio prvostupanjsku presudu ocjenjujući pogrešnim shvaćanje prvostupanjskog suda da je predmetni poslovni prostor članski ulog tužiteljice kao člana zadruge jer da navedeno ne proizlazi iz sadržaja Ugovora o međusobnim imovinskim pravima i obvezama od 13. lipnja 1990. Naprotiv, shvaćanje je drugostupanjskog suda da navedeni ugovor sadrži sve bitne sastojke ugovora o kupoprodaji, stvar odnosno predmetni poslovni prostor koji se prodaje i kupoprodajnu cijenu tog poslovnog prostora (koja je isplaćena u cijelosti). Međutim, shvaćanje je drugostupanjskog suda da ugovor o kupoprodaji, sam po sebi, nije osnova za izlučenje stvari iz stečajne mase već se radi o pravnom poslu koji je osnova za stjecanje prava vlasništva, pored čega je potreban i način stjecanja određen zakonom. Pritom drugostupanjski sud citira odredbe čl. 115. st. 1. i čl. 119. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09), te konačno zaključuje da tužiteljica nije izlučni vjerovnik već da u okolnostima konkretnog slučaja svoja prava je mogla ostvarivati samo kao stečajni vjerovnik u smislu odredbe čl. 77. Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/03, 82/06, 116/10 i 25/12 – dalje: SZ). Pritom se poziva i na odredbu čl. 79. SZ.

Odluku suda drugog stupnja prihvaća i ovaj sud.

Prema odredbi čl. 79. st. 1. SZ osoba koja na temelju svog stvarnog ili osobnog prava može dokazati da neki predmet ne spada u stečajnu masu nije stečajni vjerovnik. Njeno će se pravo na izdvajanje utvrđivati prema pravilima koja važe za ostvarivanje tih prava izvan stečajnog postupka.

Dakle, tužitelj koji tvrdi da je vlasnik nekretnine prije otvaranja stečajnog postupka, odnosno da nekretnina ne spada u stečajnu masu, mora da bi svoja prava mogao ostvarivati izvan stečajnog postupka (uspjeti sa svojim zahtjevom) dokazati da je prije otvaranja stečaja stekao pravo vlasništva, odnosno da je upisan kao vlasnik u zemljišne knjige (ugovor o prodaji nije dovoljan), te da je platio kupoprodajnu cijenu za spornu nekretninu.

Odredbom čl. 33. ranije važećeg, a u ovom slučaju mjerodavnog Zakona o osnovnovlasničkim pravnim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 9/92 i 77/92 – dalje: ZOVO) koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora o međusobnim pravima i obvezama od 13. lipnja 1990. propisano je da se na temelju pravnog posla pravo vlasništva na nekretninu stječe upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom, a jednako tako je propisano i odredbom čl. 119. st. 1. sada važećeg ZV.

Iz navedenog slijedi da je ugovor o prodaji samo pravni temelj za stjecanje prava vlasništva, ali tek upisom u zemljišne knjige stječe se pravo vlasništva. Kako tužiteljica nije upisana u zemljišnu knjigu nije mogla steći status izlučnog vjerovnika u smislu odredbe čl. 79. st. 1. SZ, a kako je to pravilno zaključio i drugostupanjski sud. Prema tome pravilan je i daljnji zaključak drugostupanjskog suda da nakon otvaranja stečajnog postupka tužiteljica ne može isticati zahtjeve kao u tužbi već kao kupac koji je platio kupoprodajnu cijenu unaprijed ima prema stečajnom dužniku nenovčanu tražbinu koju može ostvariti samo kao stečajni vjerovnik podnošenjem prijave stečajnom upravitelju ističući je u vrijednosti na koju se može procijeniti u vrijeme otvaranja stečajnog postupka (čl. 77. SZ).

Pritom činjenica da je drugostupanjski sud potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je tužbeni zahtjev odbijen imajući na umu odredbe čl. 79. st. 1. i čl. 77. SZ u vezi čl. 119. st. 1. umjesto pravilno u vezi čl. 33. ZOVO nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude jer materijalno pravo nije povrijeđeno na štetu tužiteljice.

Zbog svega navedenog, na temelju odredbe čl. 393. ZPP, valjalo je reviziju tužiteljice odbiti kao neosnovanu.

Zagreb, 10. srpnja 2019.

Predsjednica vijeća:

Davorka Lukanović-Ivanišević, v.r.